

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

91. Sciocei falsus rumor nostros paene perdid.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

scripsit nihil, & impugnatus est acriter à Prouinciæ præfectis, additi-
 oribus communi bono, quam perditissimus Eunuchus proprio.

Verum inter pericula omnia & ærumnas Longobardum nihil æquè
 afflixit, vt vrbs vniuersæ contra se odium, & execratio: quam in eum
 mouerunt falsæ grauium hominum literæ de Riccio maicitatis reo ob-
 deprehensum à Mathano in eius sarcinis fascinum crucifixi, ad Regem
 è medio tollendum. Dara huic fabulæ certa fide expectabatur, in dies
 cruenta & atrox de Longobardo sententia, vitabatur interim ab amicis,
 deuouebatur diris à populo, væcordes Bonziji sannis, & plautibus,
 eius cruciamentis præludebant; cum ecce tibi Scioceum, redux ab
 aula Cium Mandarinus qui ex gratia Riccij apud Regem, & lege
 quam deprædicabat apud summos illos Magistratum vertices gloriosa
 desiderat de Christianismo sentire abiectè, & ab eo tanquam vili auer-
 ti, statimque post initiatus sacro fonte vt diximus, nomen Georgij
 optauit. Hic vrbe miratus criminosis in nos rumoribus, & funektis
 tumentem, ex iis quorum ipse spectator fuerat, eam illico sedauit, &
 pro auctoritate fidèque qua valebat, dissectis mendacijs Longobar-
 dum, eiusque Christianos è summis angustijs, in summas læticias,
 gratulationes, amicitias, & honores momento restituit: quanquam
 is primum Longobardum visens vt instituendum se illi traderet, enixè
 rogauit, Christi effigiem è cruce pendentis ne palam proponeret, vt
 quæ tantum non causa Riccio extitisset supremi, & formidandi sup-
 plij: sed enim Pater eam ipsam ob rem in lamentabili salutis vulgan-
 do, explicandòque mysterio, versatus est exinde crebrius, & quidem
 successu à timiditate Mandarinum longè absmili; stupebant enim etiam
 Primores Literati ad tanti amoris æterna consilia, & quamuis Echni-
 ci, de cruce suspensum eius auctorem adorabant. Enauigatum feliciter
 discretimen, excepit aliud è re facili graue, damni que procliuus. Expro-
 brabant contemptim Bonziji Christianis, angustam eorum scientiam,
 ægrè quatuor folia implere, (contracta nimirum in pauca fuerat ad iu-
 uandam memoriam Catechumenorum) se autem de suis idolis montes
 voluminum numerare: ac scitè quidem & pulchrè Christiani, præsta-
 re Veri quatuor paginas bibliothecis mendaciorum centum; ignorantiam
 hoc esse maiorem, quò plus haberet lucubrationum, & lucubra-
 torum, hoc est deceptorum & deceptionum; sapientiam, librorum nu-
 mero qui metitur, loquacissimos pro sapientissimis laudare: cæterum
 in Europa vbi Christi lex floret, absque numero legi præstantissimos
 illius interpretes. At hoc ipsum Neophytis stoliditati vertebant Bon-
 zij, Externorum mendacia tam iucundè sorbenti, & sub oculos positus
 longinqua præponenti. Hac in speciem leui exprobratione fatetur Lon-
 gobardus conturbatos validè Christianos, se vero magno affectum do-
 lore, quod eorum supplici codicillo satisfacere non posset, quo librum
 iusti voluminis flagitabant ab eo in lucem edi, cum in tam ancipiti
 tor characterum significatu nondum posset absque metu erroris scribere.

G g

91.
 Sciocei fal-
 sis rumor
 nostros pnt
 perdid.

re, præsertim de religione cui exponendæ multa Sinis deessent vocabula, multa essent ambigua, & periculosi ad res nostras usus. In hoc æstu molestæ cogitationis suppeditavit illi Deus benignam operam Literati egregij, cum quo diu nocturne incumbens labori, libros asceticos complures lingua Sinensi elegantissima in publicum misit; quorum præter alios maiores, fructum quem potissimum volebat hunc legere, ut simulachrorum cultoribus os fatuè insolens, & in Christianos supercibè impudens planè obstrueret. Atque utinam æquè feliciter ab Sinenis animis prohibere maculam potuisset quam de Christianorum Macaensium moribus impresserunt circumforanei histriones (sunt enim, ut diximus, apud Sinas histrionæ ludionæ varij generis priuatim, & publicè innumeri) horum aliqui Macaum profecti, ut ex inutilis, & abhorrentibus à communi usu, risus componerent, notant diligenter quicquid parum modestè à Christianis ageretur, quicquid alienius ab Sinarum more, tanto ridiculum quanto ab iis diuersum: hæc in corpore comædiæ contexunt; in Sinas reuersi magna spe risus & plausuum, Scenæ statim committunt. Spectantes illic diuino in iactificio genu altero nixos cruce altero indecorè & rustice proiecto; nonnullos patrantibus oculis, & amatorijs nutibus adulteria in sacris meditantibus; rixantes alios conitijs mutuis; confabulantes alios inuerecundè cum feminis, & eiusmodi alia Sinis planè monstruosa, quæ gestu & verbis ad Archetypos expressa, otiosæ coronæ, risus lato, & altos tollebant cum iugenti contempta Religionis sacrosanctæ: nec theatro contenti personas easdem & pictis & culis designatas figuris traducebant vrbis vniuersim, & domorum priuatim venali ludibrio; quas inter personis spectaculo erant aliqui etiam de clero. Actores nihilominus seu Vni studio, seu ne moribus & præsentia nostrorum reuincantur aperti mendacij, eximebant semper ab suis disterijs, & morsu Patres qui Sinas incolerent, affirmabantque illos morum sanctitate, esse cuiuspiam alterius generis, proin iure à Magistratibus diligi, & à Mandarinis merito obseruari; quæ testificatio inempta, planèque vltionea, vt cumque vulnere medicinam fecit Christianæ famæ sacrilegè inflato, auxitque magnoperè Longobardi nomen, quod de missis in ridiculam hanc scenam Macaensium vitiis nullus ei nauus adhæsisset, (nec enim Sinæ discrimen nouerant, inter adstrictos religiosi votis, & liberos clericos, vnoque vocabulo utrosque appellabant) quin & alios nunquam tantis honorum obsequiis prosecuti sunt illum ciues vrbisque Magistratus, quàm cum ista concursu populi ferueret Sannionum probrota scurrilitas, inciditque non semel transeunti quæ hos ludos agebant moriones, & prostabant turpes Europæorum formæ, occurrere in equis, & gestatorijs maiores Mandarinos. exscendere, proclinari, obuiam prodire, quæ hominibus, maiestatis suæ vltra omnem modum tenacibus reuerentiæ ostenta, interpretatus est cœlitus inspirata, vt dedecoratam

9.
Histriones
traducunt in
scena prauos
Christ. mo-
res.

infamibus